

The journal has had 7 points in Ministry of Science and Higher Education parametric evaluation. Part B item 754 (09.12.2016).
754 Journal of Education, Health and Sport eISSN 2391-8306 7

© The Author(s) 2016;

This article is published with open access at Licensee Open Journal Systems of Kazimierz Wielki University in Bydgoszcz, Poland

Open Access. This article is distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Noncommercial License which permits any noncommercial use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author(s) and source are credited. This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License

(<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

This is an open access article licensed under the terms of the Creative Commons Attribution Non Commercial License (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) which permits unrestricted, non commercial use, distribution and reproduction in any medium, provided the work is properly cited.

The authors declare that there is no conflict of interests regarding the publication of this paper.

Received: 05.12.2016. Revised 20.12.2016. Accepted: 25.12.2016.

FEATURES OF SELF-RELATION IN COSMETOLOGICAL PATIENTS WITH HIGH SELF-ESTEEM

M. Yudin

Medical Center "CA Clinic", Kyiv, Ukraine;

e-mail: yudin.mca@gmail.com

Summary

The aim of the research - to investigate features of self-esteem in patients with cosmetic problems. **Contingent and methods.** The study conducted at the Medical Center "CA Clinic" during 2014 – 2016 years, 178 women with cosmetic problems participated in the research. **Results.** Profile in women with high self-esteem characterized by self-confidence, a sense of perfection, perceptions of high own charm and personal qualities, making himself uncritical their shortcomings, self-trust, self-respect, hard confrontation in response to attacks or doubts about their identity from the other people. Overall, self-esteem was disharmonious, high positive self-assessment of own qualities combined with low self-reflection. **Conclusions.** Cosmetological patients who have high self-esteem constitute a separate category of clients and require the use of psychological measures aimed at harmonizing disharmonious self-relation.

Key words: self-esteem, self-relation, cosmetological patients, look, psychological help, psychodermatology, cosmetic medicine.

ОСОБЛИВОСТІ САМОВІДНОШЕННЯ КОСМЕТОЛОГІЧНИХ ПАЦІЄНТІВ ІЗ ЗАВИЩЕНОЮ САМООЦІНКОЮ

М. А. Юдін

Медичний центр «СА-КЛІНІК», м. Київ

Вступ. Спеціалісти-косметологи у своїй практиці зіштовхуються з ситуаціями, коли клієнту не подобається отриманий результат. І часто в основі подібних скарг криються психологічні причини. Одним зі специфічних психічних станів у пацієнтів косметологів, який пов'язаний з хронічною незадоволеністю власною зовнішністю є дисморфічний синдром [1]. Близько 6 – 17,4% пацієнтів пластичних хірургів та 12% хворих лікарів-дерматологів мають дисморфічний розлад [2, 3]. Особливістю дисморфофобії є те, що після проведення естетичних маніпуляцій, ефект покращення швидкоминучий чи незадоволення зміщується на іншу «проблемну» ділянку [1]. Невдоволення власною зовнішністю є проявом порушення у складній структурі самовідношення та образу тіла.

Актуальність. Дерматологічні та косметологічні проблеми спричиняють потужні психічні зрушення, які зачіпають глибинні процеси самосприйняття та самоусвідомлення [4 – 6] та можуть викликати клінічно окреслені психічні розлади [7 – 9]. Порушення, викликані зміною зовнішності мають негативні особистісні та психосоціальні наслідки, які втілюються у відчутті неповноцінності, зниженій самооцінці, труднощах міжособистісної взаємодії, неадекватній самопрезентації, відчутті непривабливості, соціальних страхах, уникненні контактів з людьми [6, 10].

Виявлення взаємозв'язків зовнішності та самовідношення у пацієнтів косметологічного профілю може надати важливу інформацію щодо їх психологічного стану та способів його корекції.

Мета дослідження – виявити особливості самовідношення у пацієнтів косметологічного профілю з завищеною самооцінкою.

Контингент та методи дослідження. Дослідження проводилося на базі медичного центру «СА-КЛІНІК» (м. Київ) протягом 2014 – 2016 років. У тестуванні прийняло участь 178 жінок, які звернулися за косметологічною допомогою.

Опитуваних було поділено на групи в залежності від рівня самооцінки: основну групу склали особи з завищеною (ОГ, n=82) та групу порівняння – жінки з нормальною самооцінкою (ГП, n=96).

Психодіагностичний інструментарій – опитувальник самовідношення В. В. Століна та С. Р. Пантилеєва. Статистична обробка проводилася у MS Excel v.8.0.3., застосовано параметричний t-критерій Стьюдента для виявлення різниці досліджуваних показників у групах.

Результати та їх обговорення. В табл. 1 представлені дані дослідження трьох рівнів ставлення до себе: загального самовідношення, відношення, диференційованого за самоповагою, аутосимпатією, самоінтересом та очікуванням ставлення до себе, а також вираженістю і готовністю до конкретних дій щодо свого Я.

Таблиця 1

Вираженість параметрів самовідношення у ОГ та ГП, $\bar{x} \pm \sigma$ (бали)

№	Параметри	ОГ, n=82	ГП, n=96
S	Глобальне самовідношення	89,1±7,8*	83,1±6,0*
I	Шкала самоповаги	87,8±6,2*	76,3±4,6*
II	Шкала ауто симпатії	88,2±7,7*	79,2±7,6*
III	Шкала очікуваного відношення від інших	49,6±11,0*	58,8±11,8*
IV	Шкала само інтересу	88,6±9,9**	85,3±10,0**
1	Самовпевненість	86,4±8,4*	76,3±8,5*
2	Відношення інших	53,2±14,1*	63,7±20,0*
3	Самоприйняття	89,7±9,8*	70,3±15,8*
4	Самопослідовність	55,2±12,7*	69,4±13,1*
5	Самозвинувачення	25,8±14,0*	46,7±9,6*
6	Самоінтерес	76,7±10,3	74,7±10,3
7	Саморозуміння	66,3±11,1*	81,1±7,9*

Примітка. * – $p < 0,0001$ та ** - $p < 0,05$ за T-критерієм.

У жінок із завищеною самооцінкою були вищими показники глобального самовідношення (89,1±7,8 балів у ОГ проти 83,1±6,0 балів у ГП), самоповаги (87,8±6,2 балів проти 76,3±4,6 балів), аутосимпатії (88,2±7,7 балів проти 79,2±7,6 балів), самовпевненості (86,4±8,4 балів проти 76,3±8,5 балів), самоприйняття (89,7±9,8 балів проти 70,3±15,8 балів), з $p < 0,0001$, самоінтересу (88,6±9,9 балів проти 85,3±10,0 балів,

$p < 0,05$), в опитуваних з нормальною самооцінкою – загального очікуваного відношення інших ($49,6 \pm 11,0$ балів проти $58,8 \pm 11,8$ балів) та установки готовності до дій в адрес свого Я ($53,2 \pm 14,1$ балів проти $63,7 \pm 20,0$ балів), самопослідовності ($55,2 \pm 12,7$ балів проти $69,4 \pm 13,1$ балів), самозвинувачення ($25,8 \pm 14,0$ балів проти $46,7 \pm 9,6$ балів), саморозуміння ($66,3 \pm 11,1$ балів проти $81,1 \pm 7,9$ балів), $p < 0,0001$. Вираженість готовності реалізації самоінтересу стосовно себе суттєво не відрізнялася ($76,7 \pm 10,3$ балів у ОГ та $74,7 \pm 10,3$ балів у ГП).

Профілі опитуваних ОГ та ГП вказували на ряд важливих якісних відмінностей, рис. 1.

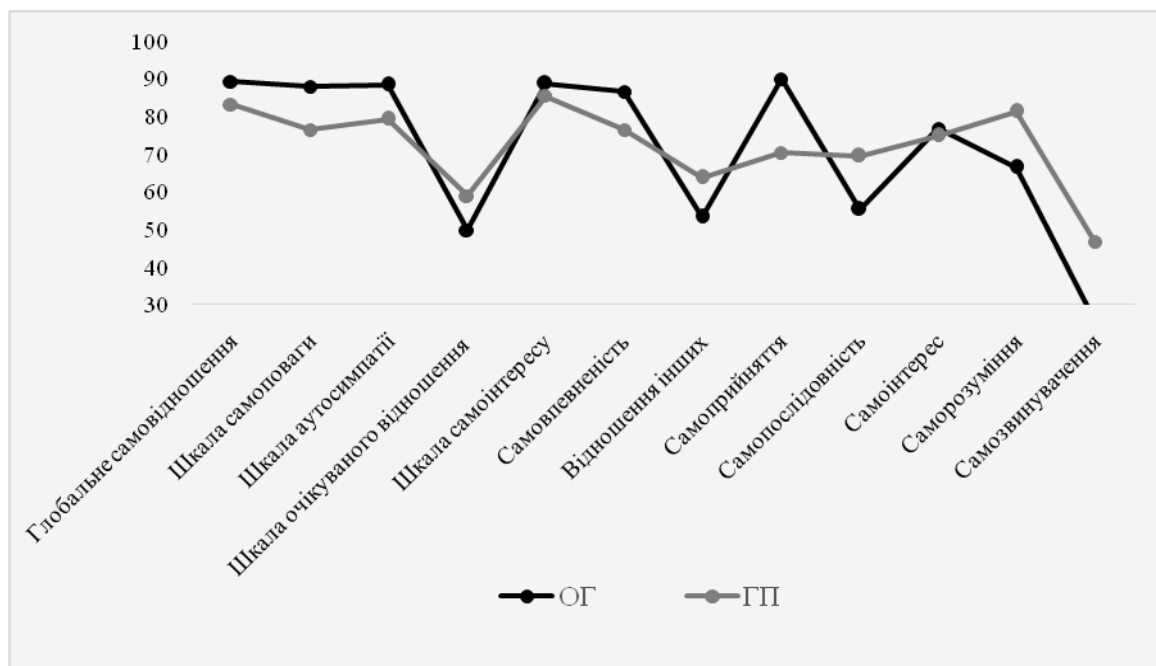

Рис. 1. Профілі самовідношення у опитуваних ОГ та ГП

Профіль самовідношення у жінок із завищеною самооцінкою характеризувався самовпевненістю, відчуттям бездоганності, самолюбіванням, уявленнями про високу власну привабливість та особистісні якості, прийняттям себе, некритичністю до своїх недоліків, самодовірою, самоповагою, жорсткою конфронтацією у відповідь на посягання чи сумніви щодо їх особистості зі сторони оточення. Самовідношення у жінок з ОГ було дисгармонічним, висока оцінка позитивних якостей поєднувалася зі зниженою саморефлексією.

Жінки із нормальним рівнем самооцінки позитивно оцінювали свої фізичні та психологічні властивості, сприймали власну особистість у єдності позитивних та негативних якостей, були більш толерантними до власних слабкостей, впевненими у

персональній компетентності та внутрішніх силах, вважали себе привабливими для інших людей. Самовідношення опитуваних у ГП було гармонійним, характеризувалося позитивним ставленням до себе, цілісністю сприйняття власних особистісних особливостей, самоприйняттям.

Присутність негативних особливостей самовідношення у жінок зі завищеною самооцінкою, які звертаються за косметологічною допомогою та послугами, вказує на необхідність психокорекції особистісного самоставлення як предиктору психологічної та психосоціальної дезадаптації.

Висновки

1. У жінок із завищеною самооцінкою були вищими показники глобального самовідношення, самоповаги, аутосимпатії, самовпевненості, самоприйняття, самоінтересу, в опитуваних з нормальною самооцінкою – очікуваного відношення інших, самопослідовності, самозвинувачення, саморозуміння.

2. Профіль самовідношення у жінок із завищеною самооцінкою характеризувався самовпевненістю, відчуттям бездоганності, самолюбіванням, уявленнями про високу власну привабливість та особистісні якості, прийняттям себе, некритичністю до своїх недоліків, самодовірою, самоповагою, жорсткою конфронтацією у відповідь на посягання чи сумніви щодо їх особистості зі сторони оточення. В цілому самовідношення було дисгармонічним, висока оцінка позитивних якостей поєднувалася зі зниженою саморефлексією.

3. Косметологічні пацієнти, які мають завищену самооцінку складають окрему категорію клієнтів та потребують застосування медико-психологічних заходів спрямованих на гармонізацію самовідношення.

Література

1. Body dysmorphic disorder among dermatologic patients: Prevalence and clinical features / L. A. Conrado, A. G. Hounie, J. B. Diniz [etal.] // *J. American AcademicDermatology*. – 2010. – Vol. 63 (2). – P. 235– 243.24

2. Петрова Н. Н. Дисморфофобия в клинике эстетической хирургии / Н. Н. Петрова, О. М. Грибова // *Психические расстройства в общей медицине*. – 2014. – №1. – С. 26 – 30.

3. Мороз С. М. Дисморфофобия и дисморфомания: зеркало обманывает / С. М. Мороз, И. Яворская // *Косметолог*. – 2015. – №6 (74). – С. 108 – 110.

4. Александров А. А. Психологические характеристики женщин с косметическими дефектами кожи лица / А. А. Александров, Е. С. Багненко // Вестник психотерапии. — 2012. — № 41(46). — С. 52 – 66.
5. Боднар Л. А. Клініко-психопатологічні та патопсихологічні характеристики пацієнтів, які зверталися до пластичних хірургів для проведення ринопластики / Л. А. Боднар // Психічне здоров'я. – 2011. – Випуск 1-2 (30-31). – С. 4 – 7.
6. Сац Е. А. Особенности самосознания у женщин-клиентов косметологических услуг [Электронный ресурс] / Е. А. Сац, И. М. Слободчиков // Современные проблемы науки и образования. – 2015. – № 1-1. – Режим доступа: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=18589>.
7. Psychiatric evaluation on dermatology: an overview / S. Ghosh, R. V. Behere, P. Sharma [etal] // Indian J. Dermatol. – 2013. – Vol. 58 (1). – P. 39 – 43.
8. Comorbidity on depressive and dermatologic disorders – therapeutic aspects / P. Filaković, A. Petek, O. Koić [etal] // Psychiatr. Danub. – 2009. - Vol. 21 (3). – P. 401 – 410.
9. Psychodermatology services guidance: the report on the British Association on Dermatologists' Psychodermatology Working Party / A. Bewley, A. Affleck, C. Bundy [etal] // Br. J. Dermatol. – 2013. – Vol. 168 (6). – P. 1149 – 1150.
10. Психологические аспекты патологических телесных ощущений при психических расстройствах, реализующихся в пространстве кожного покрова / А. Ш. Тхостов, М. Г. Виноградова, А. А. Ермушева [и др.] // Психические расстройства в общей медицине. – 2014. – № 1. – С. 14 – 25.

References:

1. Conrado L. A., Hounie A. G., Diniz J. B., Fossaluzza V., Torres A. R., Miguel E. C., Rivitti E. A. Body dysmorphic disorder among dermatologic patients: Prevalence and clinical features. Journal of American Academic Dermatology, 2010, no. 63 (2), pp. 235 – 243.
2. Petrova, N. N., Gribova, O. M. Dismorphophobia in clinic of aesthetic surgery. Mental disorders in general medicine, 2014, no. 1, pp. 26 – 30.
3. Moroz, S. M., Yavorskaya, I. Dismorphophobia and Dismorphomania: mirrors cheating. Cosmetologist, 2015, no. 6 (74), pp. 108 – 110.

4. Aleksandrov A. A., Bagnenko E. S. Psychologicheskie characteristics zhenshin s kosmetycheskymy defectami kozhy lica [Psychological characteristics of women with cosmetic defects of the facial skin]. Herald of psychotherapy, 2012, no. 41(46), pp. 52 – 66.
5. Bodnar, L. A. Kliniko-psihopatologichni ta patopsihologichni characterustiki patsientiv, yaki zvertalisya do plastichnuh hirurgiv dlya rhinoplastuki [Clinical-psychopathological and pathopsychological characteristics of patients who turned to plastic surgeons for rhinoplasty]. Mental Health, 2011, no. 1 – 2(30 – 31), pp. 4 – 7.
6. Sats E. A. Osobnosti samosoznannya y zhenshin-clientov kosmetolohycheskyh uslug [Features of consciousness of women as clients of cosmetic services]. Modern problems of science and education, 2015, no. 1-1. Available at: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=18589>.
7. Ghosh S., Behere R. V., Sharma P., Sreejayan K. Psychiatric evaluation in dermatology: an overview. Indian Journal of Dermatology, 2013, no. 58 (1), pp. 39 – 43.
8. Filaković P., Petek A., Koić O., Radanović-Grgurić L., Degmečić D. Comorbidity of depressive and dermatologic disorders – therapeutic aspects. Psychiatr. Danub., 2009, no. 21 (3), pp. 401 – 410.
9. Bewley A., Affleck A., Bundy C., Higgins E., McBride S. Psychodermatology services guidance: the report on the British Association on Dermatologists' Psychodermatology Working Party. British J. Dermatology, 2013, no. 168(6), pp. 1149 – 1150.
10. Tkhostov, A. Sh., Vinogradova, M.G., Ermusheva, A. A., Romanov, D. V. Psychological aspects of pathological bodily sensations in psychiatric disorders, realized in the area of the skin. Mental disorders in general medicine, 2014, no. 1, pp. 14 – 25.